

ཕྱི་སྐད་ཐོག་པའི་གནད་དོན་སྒྲུབ་བཞག་པ།

ཨ་ཁིག་མ་དཔེ་ལྷན་ཁང་།

འཇམ་གྲིང་ཡོངས་གི་འཕྱོར་མེད་པ་རྣམས་, མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཤིག!

ལེ་ ཉིན

ཕྱིད་ལྷུ་བ་རིག་པ་རིག་ནད་དོན་སྐྱོར་བཤད་པ་

本书根据人民出版社 1973 年 9 月第 1 版北京第 1 次印刷版本翻译出版。

དེབ་འདི་ནི་མི་དམངས་དཔེ་ཁྱུན་ཁང་གི་ 1973 ལོའི་ཟླ་ 9 པའི་བར་གཞི་ 1
པའི་པེ་ཅིན་གི་ཡར་ལངས་ 1 པེ་གཞིར་བཟང་ཏི་སྐྱར་ནས་སྐྱན་པ་ཡིན།

ལེ་ ཉིན

ཅོད་སྐྱབ་རིག་པའི་གནད་དོན་སྐར་བཟང་པ

མི་རིགས་དཔེ་ཁྱུན་ཁང་གིས་སྐྱར་ནས་སྐྱན་པ་

1976 ལོའི་ཟླ་ 3 པར་བར་གཞི་ 1 པེ་སྐྱབ་པ

1976 ལོའི་ཟླ་ 3 པར་པེ་ཅིན་ལ་ཡར་ལངས་ 1 པེ་བརྒྱབ་པ

དེབ་ཤར་སྐར་ 5

В. И. ЛЕНИН
К ВОПРОСУ О ДИАЛЕКТИКЕ

列 宁
谈谈辩证法问题
(藏 文)
民族出版社翻译出版 民族书店发行
民族印刷厂印刷
开本：787×1092 毫米 1/32 印张：3/4
1976 年 3 月第 1 版
1976 年 3 月北京第 1 次印刷
书号：M 1049(3)141 定价：0.05元

དཀར་ཆག

ཅོད་བློའ་རིག་པའི་གནད་དོན་སྒྲིབ་བཞད་པ་	1
ཅོད་བློའ་རིག་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙ་པོ་(མེ་ཉིན་གྱི་ཉི་ཀེར་གྱི་གནད་ ཚིག་མ་རིག་པ)་ཐེར་བའི་དབ་དེའི་གནད་བཟུམ་ཞུས་བཟུམ་པ)	14
མིའི་མིང་གི་བྱུང་བཤེལ་དཀར་ཆག	18

ཅོད་སྒྲུབ་རིག་པའི་གནད་དོན་སྐོར་བཤད་པ་

གཅིག་འདྲའི་དངོས་པོ་དེ་ཁག་གཉིས་སྒྲུབ་པ་དང་དེའི་འགལ་...
བར་གནས་པའི་ཁག་དེ་ལ་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་སྒྲུབ་ནི་(ལ་སར་གིས་བཅུ་པའི
《རྟ་ལ་ཁེ་ལི་མེའི་མཆན་ཉིད་རིག་པ》ཟེར་བའི་དེབ་དེའི་ལེ་ཆན་གསུམ་པ
(《ཤེས་རྟོགས་གི་ནམ་བཤད》)འགོ་ཚུགས་སར་བྲངས་པའི་སྒྲུབ་ལུང་གིས་...
རྟ་ལ་ཁེ་ལི་མེའི་སྐོར་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་དུམ་བུ་དེར་ལྟ་དགོས་①)ཅོད་...
སྒྲུབ་རིག་པའི་དོན་དངོས་རིད་(དེ་ནི་ཅོད་སྒྲུབ་རིག་པའི་“རང་བྱུང་”ཅིག་...)

* གསུང་ཚམ་འདི་ 1916 ལོར་བྲིས་པ་རེད། རྩིས་ཀྱི་ཉིན་གསུང་འབུམ་དེབ་ 38 པའི
《མཆན་ཉིད་རིག་པའི་མཆན་མོ》ནང་དུ་བསྒྲུབ་ཡོད། དེ་ནི་དུས་སྐབས་དེའི་རིང་ལེ་ཉིན་གིས་མཆན་ཉིད་རིག་
པ་ཞིབ་འཇུག་དང་ལྷག་པར་དུ་ཅོད་སྒྲུབ་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་གནང་བའི་ཕྱགས་སྐོམ་ཅིག་རེད།

གསུང་ཚམ་བྱང་བྱང་འདིའི་ནང་ལེ་ཉིན་གིས་འགལ་སྒྲིབ་གཅིག་འདྲའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཅོད་སྒྲུབ་རིག་...
པའི་དོན་དངོས་མེད་པ་ལྟར་པ་གནང་ཡོད་པ་དང་། གསུགས་འདས་རིག་པའི་འཕྲིན་ལྷན་ལྟེ་ཚུལ་དང་ཅོད་
སྒྲུབ་རིག་པའི་འཕྲིན་ལྷན་ལྟེ་ཚུལ་བར་གྱི་ཅ་བའི་འགལ་སྒྲིབ་སྒྲུབ་པའདྲ་གནང་ཡོད་པ། བཟླ་མེད་དང་
བཟླ་མ་བཅས་དང་། རས་འཛིན་སྒྲུབ་མེད་པ་དང་རས་འཛིན་སྒྲུབ་ཡོད་པ། རྩེ་བྲག་པ་དང་སྒྲིར་བྲང་པ་ལྟགས་
མཆན་ཉིད་རིག་པའི་ཁོངས་གཞི་ཆན་པ་དེ་ཆོས་དབྱེ་ཞིབ་གནང་ཡོད་པ། ཤེས་རྟོགས་གི་གོ་རིམ་ནང་གི་ཅོད་
སྒྲུབ་རིག་པའི་རང་བྱུང་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད་པ། ལེམས་གཅི་རིང་ལྷགས་གི་ཤེས་རྟོགས་ནམ་བཤད་གི་འབྱུང་
ཁྲུང་དང་ཁྲུང་རིམ་གི་འབྱུང་ཁྲུང་གསལ་ལྟར་གནང་ཡོད་པ་རེད། —ཅོས་སྒྲིག་པའི་མཆན་

① 《ལེ་ཉིན་གི་གསུང་འབུམ》ཀྱི་མིག་ཤར་གཞི་དེབ་ 38 པའི་ཤོག་ཐུ་ 396 པར་གསལ། —ཅོས་
སྒྲིག་པའི་མཆན་

དཀྱིལ་ཁམས་རིག་པའི་ནང་གི་པོ་སློབ་དང་མ་སློབ།

རྣམས་འཕྱར་རིག་པའི་ནང་གི་ཨོན་ཅའི་འདྲིམ་སྒྱུར་དང་དབྱེ་འབྲལ།

སྤྱི་ཚྭ་གས་ཆན་རིག་ནང་གི་གྲུལ་རིམ་འཐབ་ཅོད།

འགལ་སྒྲིའི་ཕྱོགས་གཉིས་གི་གཅིག་ཕྱར་(དེ་ཚའི་“གཅིག་འདྲུ”,

གཅིག་ཕྱར་ན་དེ་འདྲ་བཤད་ན་དེ་བས་ཀྱང་ཡང་དག་པ་ཅིག་མ་རེད་དམ?

གཅིག་ཕྱར་དང་གཅིག་འདྲུ་ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་འདིར་དམིགས་.....

བསལ་གི་བྱད་པར་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་མེད་ནའང་། དྲན་ཉིང་ངེས་ཅན་ཅིག་

གི་སློབ་ནས་བཤད་ན་ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་དག་པ་ཅིག་རེད) ཟེར་བ་དེ་

ནི་རང་བྱུང་ཁམས་གི་(དེའི་ནང་བསམ་པ་དང་སྤྱི་ཚྭ་གས་ཀྱང་འདྲམ་

ཡོད) ལྟར་ཚུལ་དང་གོ་རིམ་ཐམས་ཅད་ལ་འགལ་བར་གནས་པ་དང་

པན་རྩོན་འཕྲུལ་འབྱུང་། འགལ་སྒྲིའི་ཕྱོགས་པ་བཅས་གི་འགྲོ་ཕྱོགས་རེ་

ཡོད་པ་ཁས་ལེན་(ཤེས་རྟོགས)བྱེད་དགོས་པ་ཅིག་རེད། འཇིག་རྟེན་ཐོག་

གི་གོ་རིམ་ཐམས་ཅད་གི་“རང་ཉིད་གི་འབྲུལ་སྒྱུར”དང་རང་བྱུགས་

གི་འཕེལ་རྒྱས་། དབྱར་མཆོ་རྒྱས་པ་ལྟ་སྤྱིའི་འཆོ་བ་བཅས་ལ་ཤེས་རྟོགས་

ཡང་བ་བྱེད་དགོས་ན། གོ་རིམ་དེ་ཚོ་འགལ་སྒྲིའི་ཕྱོགས་གཉིས་གི་གཅིག་

འདྲུ་ཅིག་དྲུ་ཅིས་ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་དགོས་གི་རེད། འཕེལ་རྒྱས་ནི་

འགལ་སྒྲིའི་ཕྱོགས་གཉིས་གི་“འཐབ་ཅོད”ཅིག་རེད། འཕེལ་རྒྱས་(འཕེལ་

འཕྱར)གི་ཅ་བའི་ལྟ་ཚུལ་རིགས་གཉིས་(ཡང་ན་ཡོང་སྤྱིད་པའི་ལྟ་ཚུལ་.....

རིགས་གཉིས? ཡང་ན་ཡོ་རྒྱས་སྤྱོད་ཀྱི་པར་མཐོང་བའི་ལྟ་ཚུལ་རིགས་

གཉིས་?) ཡོད་པ་ནི། འཕེལ་ཀྱས་ཟེར་བ་དེ་གངས་འཕོར་འཕར་ཆུ་དང་
སྐར་སྐར་ཅིག་ཡིན་པར་རྟོག་ཅིང་ཕྱི་གི་ཡོད་པ་དེ་དང་། དེ་མིན་
འཕེལ་ཀྱས་ཟེར་བ་དེ་འགལ་སྐྱེའི་གཅིག་འདུ (གཅིག་འདུའི་དངོས་པོ་ཅིག་
ཡན་ཅན་འབྲུལ་འབྱུང་ཕྱི་དཔེ་འགལ་སྐྱེའི་ཕྱགས་གཉིས་སུ་འབྱེལ་བ་དང་།
དེ་གཉིས་པར་ཡན་ཅན་འཕེལ་རྣམས་ཤིང་གི་ཡོད་པ) ཅིག་ཡིན་པར་རྟོག་
འཛིན་ཕྱི་གི་ཡོད་པ་དེ་རེད།

འགྲུལ་སྐྱོད་གི་ལྟ་ཆུང་རིགས་དང་པོར་གཞིགས་ན། རང་ཉིད་གི་
འགྲུལ་སྐྱོད་དང་། དེའི་འགྲུལ་ཕྱགས་དང་། འབྱུང་ཁུངས་། འགྲུལ་བྱེད་
བཅས་ཆང་མ་སྒྲིབ་མེད་ཏུ་བཏང་ཡོད་པ་རེད (ཡང་ན་འབྱུང་ཁུངས་དེ་ཕྱི་
རྒྱལ་ཏུ་བསྐྱུལ་ཡོད་པ་—ལྟ་དང་བདག་སྤྱང་སྐྱེས་གི་ཕྱགས་སུ་བསྐྱུལ་
ཡོད་པ་རེད)། ལྟ་ཆུང་གཉིས་པར་གཞིགས་ན། རྟོག་ཅིང་ཕྱི་གི་གཙུག་
དེ་ཏག་ཏག་“རང་ཉིད”འགྲུལ་སྐྱོད་གི་འབྱུང་ཁུངས་ཤིས་རྟོགས་ཕྱི་
རྒྱུའི་ཐོག་ལ་བཞག་ཡོད་པ་རེད།

ལྟ་ཆུང་དང་པོ་དེ་ནི་རངས་པོར་གྱུར་པ་དང་། བྱེད་པོ་མེད་པ་
རྣམས་ཕྱགས་ཟད་པ་ཅིག་རེད། ལྟ་ཆུང་གཉིས་པ་ནི་གསོན་ཉམས་ལྡན་པ་
ཅིག་རེད། ལྟ་ཆུང་གཉིས་པ་ཁོ་ནས་གཞི་ནས་དངོས་སུ་གནས་པའི་བྱ་
དངོས་མཐའ་དག་གི་“རང་ཉིད་གི་འགྲུལ་སྐྱོད”ཤིས་རྟོགས་ཕྱི་དཔེ་གི་ལྟ་
མིག་ཅིག་འདྲོན་སྤྱོད་ཕྱབ་པ་དང་། གཞི་ནས་“འབྱུང་མཆོང”དང་།
“རིམ་འཕེལ་གྱི་རིམ་གི་བར་ཆད”། “འགལ་སྐྱེའི་ཕྱགས་སུ་འབྱུང་ཤིག་

འཕྲོ་ཚུལ་” . རིགས་རྫིང་པ་ཅ་མེད་དུ་འཕྲོ་ཚུལ་, རིགས་གསར་པ་ཆགས་
 ཚུལ་པཅས་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་ཡས་གི་ལྷེ་མིག་ཅིག་འདྲན་སྒྲིད་བྱེད་སྐབ་གི་...
 རེད་.

འགལ་ཁྲའི་ཕྱོགས་གཉིས་གི་གཅིག་འདུ(གཅིག་མཐུན་དང, གཅིག་
 ལྟར, བྱགས་མཉམ་པ)ནི་ཆ་རྒྱུན་ཡོད་པ་ཅིག་དང, གནས་སྐབས་ཙམ་
 ཅིག, མེད་པ་ཆགས་སྤྲོ་བ་ཅིག, བརྟམ་པཅས་ཅིག་པཅས་རེད་. བན་
 ཚུན་འཕུལ་འབུད་བྱེད་པའི་འགལ་ཁྲའི་ཕྱོགས་གཉིས་པར་གི་འཐབ་ཚད་ནི་
 འཕེལ་བྱས་དང་འགལ་སྒྲིད་དེ་བརྟམ་མེད་ཅིག་ཡིན་པ་ནང་བཞིན་བརྟམ་...
 མེད་ཅིག་རེད་.

དེ་རྣམས་བྱེད་དགོས་པར, རང་རྣམས་རིང་ལུགས་(ཐེ་ཆོམ་
 སྤྲོ་བ་དང་རྟོག་གི་བྱེད་པ་སྐགས)དང་ཚད་སྒྲིབ་རིག་པའི་བར་གི་བྱེད་...
 པར་ནི: (བྱི་རེལ་ཕུལ་གི)ཚད་སྒྲིབ་རིག་པའི་ནང་དུ་བརྟམ་པཅས་
 དང་བརྟམ་མེད་བར་གི་བྱེད་པར་དེའང་བརྟམ་པཅས་ཅིག་རེད་. བྱི་
 རེལ་ཕུལ་གི་ཚད་སྒྲིབ་རིག་པར་ཆ་བཞག་ནས་བཤད་ན, བརྟམ་པཅས་
 ནང་དུ་བརྟམ་མེད་ཡོད་པ་རེད་. རང་རྣམས་རིང་ལུགས་དང་རྟོག་གི་
 བྱེད་པར་ཆ་བཞག་ནས་བཤད་ན, བརྟམ་པཅས་ནི་བརྟམ་པཅས་རང་
 ཡིན་པ་དང, བརྟམ་མེད་འཕུལ་འབུད་བྱེད་པ་ཅིག་རེད་ཟེ་ཞོར་དུ་
 བཤད་གི་ཡིན་.

མར་གི་མེས་(མ་ཅའི་ནམ་བཤད)གི་ནང་དུ་སྒྲན་ལ་འབྱོར་ལྡན་གུལ་
 རིམ་གི་སྤྱི་ཚོགས་(ཚོང་ཚྭ་གི་སྤྱི་ཚོགས)ནང་གི་ཆེས་སྐབས་བདེ་བ་དང,

ཆེས་སྒྱུར་བཏང་པ་, ཆེས་ཅ་པར་བྱུར་པ་, ཆེས་རྟག་པར་མཚོང་བ་, ཆེས་
 འཆར་ཅན་ཡིན་པ་, ཐོངས་དྲུང་ལྟར་མང་པོ་འཕྲད་མཉམ་པ་བཅས་གི་
 འབྲེལ་བ་—ཆོང་ཐོག་བརྒྱུ་རིམ་ལ་དབྱེ་ཞིབ་གནང་ཡོད་པ་རེད། དབྱེ་
 ཞིབ་དེ་འདྲ་གནང་བ་དེས་སྤང་ཚུལ་ཆེས་སྤངས་བདེ་བ་དེའི་ཐོག་ནས་
 (འབྱུང་ལྡན་གྲུལ་རིམ་གི་སྒྲི་ཚོགས་གི་“ཞི་བའོ”དེའི་ཐོག་ནས་)དང་རབས་
 སྒྲི་ཚོགས་གི་འགལ་བ་བཟུངས་ཅན་(ཡང་ན་འགལ་བ་བཟུངས་ཅན་གི་
 ལྟ་བུ)གསལ་སྟོན་བྱས་པ་རེད། དེའི་རྒྱུ་གི་རྒྱས་བཤད་ནང་ལ་འགལ་བ་
 དེ་ཆ་དང་སྒྲི་ཚོགས་དེའི་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་ཚུལ་དེ་, སྒྲི་ཚོགས་དེའི་ཆ་ས་
 མའི་སྒྲིམ་འཛུར་ནང་དང་སྒྲི་ཚོགས་དེའི་མགོ་ནས་མཆུག་བར་གི་འཕེལ་
 རྒྱས་འགྲོ་ཚུལ་(ཕྱི་འཕེལ་ཡིན་ལ་འགྲུལ་སྐྱོད་ཡང་ཡིན)ང་ཆོར་གསལ་
 བ་བསྟན་ཡོད་པ་རེད།

. སྒྱུར་བཏང་གི་ཚད་སྒྲུབ་རིག་པའི་རྒྱས་བཤད་(ཞིབ་འཇུག་དང་.....
 བཅས་པ)བྱེད་ཐབས་ཡང་དེ་འདྲ་ཅིག་ཡིན་དགོས་(གང་ཡིན་ཟེར་ན?
 མར་ཁེ་མའི་དགོངས་པར་འབྱུང་ལྡན་གྲུལ་རིམ་གི་སྒྲི་ཚོགས་གི་ཚད་སྒྲུབ་
 རིག་པ་ནི་ཚད་སྒྲུབ་རིག་པའི་གནས་ཚུལ་ཆ་ཤས་ཙམ་ཅིག་རེད་དགོངས་
 གི་ཡོད་པའི་ཁྱེད་གིས་རེད)། ཆེས་སྤངས་བདེ་བ་དང་, ཆེས་སྒྱུར་བཏང་
 པ་, ཆེས་རྟག་པར་མཚོང་བ་སོགས་གི་རིགས་ནས་འགོ་རྒྱུགས་དགོས་པ་དང་,
 རྒྱུ་བྱ་གང་དང་གང་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་འགོ་རྒྱུགས་དགོས་པ་དཔེར་
 བ་གིང་གི་ལ་མ་ནི་ལྷང་ཁྲ་ཅིག་རེད་, དབྱེ་ལྡན་ཟེར་མཁན་ནི་མི་ཅིག་རེད་,

བྱི་མོ་ག་སྐད་ཀྱི་ཅིག་རེད་ཟེར་བ་སྐད་ཀྱི་ཕྱི་རེད། དེར་(ཉི་ཤེར་གིས་
 སྐྱེས་ཐོབ་གི་མེས་རབ་ལྷན་པའི་སྐོན་ནས་བསྐྱེད་པ་ལྟར་) ཚུད་སྐྱབ་རིག་...
 པ་གནས་ཡོད་པ་རེད། བྱེ་བྲག་པ་གི་སྤྱིར་བཏང་པ་ཅིག་རང་
 རེད་(ཉི་ཤེ་ཀེ་ལེས་སྐྱར་པའི་ཡ་ལི་ཉི་ཏུ་འོ་ཉི་འོ་གཞུགས་འདས་རིག་པ་)
 ཟེར་བའི་དེབ་ 2 པའི་ཤོག་ལྗེ་ 40 པ་ཏེ། ལེ་ཆན་ 3 པའི་ནང་གི་ལེབ་ 4
 པའི་ས་བཅད་ 8 པ་—9 པར་ལྟ་དགོས། “གང་ཡིན་ཟེར་ན་? ཁང་པ་བྱེ་
 བྲག་པ་ཡོད་པ་ལུང་ད་དུང་ཁང་པ་སྤྱིར་བཏང་པ་ཅིག་གནས་ཡོད་ཟེར་བ་...
 དེ་ནི་བསམ་ཡུལ་ལ་ཤར་མི་ཐུབ་པ་ཅིག་ཡིན་པ་བཤད་མ་དགོས་པས་བྱས་པ་
 རེད”①)། དེ་གསལ་པོ་བཤད་ན། འགལ་ཆའི་ཕྱོགས་གཉིས་(བྱེ་བྲག་པ་
 དང་སྤྱིར་བཏང་པ་གཉིས་པན་ཚུན་འགལ་ཆར་གྱུར་པ་)ནི་གཅིག་གྱུར་ཅིག་
 རེད། བྱེ་བྲག་པ་ནི་ཏན་ཏན་སྤྱིར་བཏང་པ་དང་འབྲེལ་ནས་གནས་པ་ཅིག་
 རེད། སྤྱིར་བཏང་པ་དེ་བྱེ་བྲག་པའི་ནང་དུ་མ་གཏོགས་གནས་མི་ཐུབ་པ་
 དང་། བྱེ་བྲག་པར་རྟེན་ན་མ་གཏོགས་གནས་ཐུབ་གི་མ་རེད། བྱེ་བྲག་
 པ་གང་ཞིག་ཡིན་ཅུང་(ག་འདྲ་བྱས་ཀྱང་)ཆང་མ་སྤྱིར་བཏང་པ་ཅིག་རེད།
 སྤྱིར་བཏང་པ་གང་ཞིག་ཡིན་ཅུང་ཆང་མ་བྱེ་བྲག་པ་ཅིག་(ཆ་ཤས་ཅིག་དང་།
 ཡང་ན་ཕྱོགས་ཅིག་། ཡང་ན་རྩ་བ་)རེད། སྤྱིར་བཏང་པ་གང་ཞིག་
 ཡིན་ཅུང་དེའི་ནང་དུ་བྱ་དངོས་བྱེ་བྲག་པ་ཐམས་ཅད་རགས་ཅམ་མ་གཏོགས་

① ཉི་ཤེ་ཀེ་ལེས་སྐྱར་པའི་གི་ནི། “denn natürlich kann man nicht der
 Meinung sein, daß es ein Haus gebe außer den sichtbaren Häu-
 sern”.དེ་རེད། མ་ཡིག་ནི། οὐ γὰρ ἄν ὁρατοῦσιν εἶναι τινα οἰκίαν
 παρὰ τὰς οὐραὶς οἰκίας. དེ་རེད། —ཙམ་སྤྱིག་པའི་མཆན

འདུས་ཡོད་པ་མ་རེད། བྱེ་བྲག་པ་གང་ཞིག་ཡིན་ཅུང་ཁྱུར་བྱང་པ་འི་ནང་
 ཏུ་ཐད་དེ་རང་འདུས་སྐབས་མ་རེད། དེ་འདྲ་ལ་སྐབས་པ་རེད། བྱེ་
 བྲག་པ་གང་ཞིག་ཡིན་ཅུང་འཕྱར་ཐོག་གི་སྒྲིང་མང་པོ་བརྒྱད་ནས་རིགས་
 གཞན་ཅིག་གི་བྱེ་བྲག་པ་(བྱ་དངས་དང་ ལྷང་ཆུལ་ གོ་རིམ)དང་འབྲེལ་
 བརྒྱད་ཡོད་པུ་རེད། དེ་འདྲ་ལ་སྐབས་པ་རེད། དེ་འི་ནང་ཏུ་རང་བྱུང་
 ཁམས་གི་སྒྲིབ་མེད་གི་རང་བཞིན་དང་ཕྱི་རོལ་ཕྱལ་གི་འབྲེལ་བ་སྟེ་
 གི་རྒྱ་རྒྱན་དང་ རྒྱ་གྲུ་ དོན་ཁྱུ་བཅས་གནས་ཡོད་པ་རེད། དེ་འི་ནང་ཏུ་
 རྒྱུ་དབང་དང་སྒྲིབ་མེད་དང་ ལྷང་ཆུལ་དང་རྩ་པོ་གནས་ཡོད་པ་རེད།
 གང་ཡིན་ཟེར་ན? ར་ཆོས་དབྱི་ལན་ཟེར་མཁན་གི་མི་ཅིག་རེད། བྱི་ཨོག་
 སྐལ་གི་བྱི་ཅིག་རེད། འདི་གི་ཡིང་གི་ལོ་མ་ཅིག་རེད་ཟེར་བ་སྐབས་བཤད་
 སྐབས། ར་ཆོས་ཁྱད་རྟགས་མང་པོ་ཅིག་རྒྱུ་དབང་གི་རིགས་ལ་རྩམ་
 བས་རྒྱུ་ལ་དང་། རྩ་པོ་དང་ལྷང་ཆུལ་གཉིས་ཁ་བྲལ་བྱང་བ་མ་ཟད།
 དེ་གཉིས་ལན་ཆུན་ཁ་གཏད་ཏུ་འང་བཞག་ཡོད་པ་འི་རྒྱན་གིས་རེད།

དེར་རྟེན་རྒྱུ་བྱེ་བྲག་གི་ནང་ཏུ་ཡིན་ཅུང་། “ཕྱི་ཆན”
 (“ཞི་པའོ”)ཅིག་གི་ནང་ཏུ་ཡོད་པ་དང་འདྲ་བར། ག་ས་ག་ནས་ཆོད་
 རྒྱུ་པ་རིག་པ་འི་རྒྱ་རྒྱན་གཙོ་པོ་ཐམས་ཅད་གི་རྒྱ་གྲུ་ མཐོང་སྐབས་གི་རེད།
 (དེ་ཅམ་གིས་མ་ཆད་མཐོང་ཡང་དགོས་གི་རེད།)། དེ་འི་ཐོག་ནས་ཆོད་
 རྒྱུ་པ་རིག་པ་གི་མི་རིགས་གི་ཤེས་རྟོགས་ཡོངས་རྒྱགས་གི་ནང་ཏུ་མ་གཞི་
 བས་ཡོད་པ་ཅིག་ཡིན་པ་གསལ་པོ་མཆོན་པ་རེད། རང་བྱུང་ཆན་རིག་གིས་
 ཕྱི་རོལ་ཕྱལ་གི་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་འང་རྩ་པོ་དེ་དང་འདྲ་བ་ཅིག་ཡོད་པ་རེད།

ཆོས་གསལ་སྟོན་(དེ་འདྲ་ཆོས་སྟབས་བདེ་བའི་དཔེ་དངོས་གང་ཅུང་ཅིག་
 རྒྱུད་ནས་གསལ་སྟོན་བྱེད་དགོས་གི་རེད)འུས་ཡོད་པ་དང, བྱེ་བྲག་པ་དེ་
 རྒྱུར་བ་ཏང་པར་འཕུར་བ་དང, རྩིས་དབང་དེ་སྟོན་མེད་ཏུ་འཕུར་བ,
 འགལ་ཁྲའི་ཚུགས་གཉིས་གི་འཕུར་ཁྲིག་དང, འཕུར་བརྗེ, བན་ཚུན་འབྲེལ་
 བ་བཅས་ང་ཆོས་གསལ་སྟོན་འུས་ཡོད་པ་རེད། ཆོད་སྒྱུབ་རིག་པ་དེ་ཡང་
 (ཉེ་ཀེར་དང)མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་གི་ཤེས་རྟོགས་ནམ་བཤད་རང་རེད་
 ཏག་ཏག་གནད་དོན་གི་“ཚུགས”དེར་(དེ་ནི་གནད་དོན་གི་“ཚུགས”གཅིག་མ་
 ཡིན་པར, གནད་དོན་གི་རྩ་རྩོམ་རེད)ལྷན་ལེའི་ཉན་བྱའི་སྒྲུས་དོ་སྣང་
 བྱས་མེད་པ་ཡིན་ན, མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་པ་གཞན་དག་གིས་དོ་སྣང་
 བྱས་མེད་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་བཤད་མ་དགོས་པ་ཅིག་རེད།

* * *

ཉེ་ཀེར་ཡིན་ནའང་འདྲ་(《གཏན་ཆོགས་རིག་པ》ནང་ཏུ་གསལ་),
 རང་བྱུང་ཆན་རིག་ནང་གི་དེང་རབས་གི་“ཤེས་རྟོགས་སྒྲུབ་པ་པོ”དང, བར་
 འདུམ་རིང་ལུགས་པ, ཉེ་ཀེར་རིང་ལུགས་གི་དགྲ་པོ་(ཁོས་ཉེ་ཀེར་རིང་
 ལུགས་ཤེས་གི་ཡོད་པ་མ་རེད!)པོར་སྒྱུར་ཁེ་མན་(ཁོའི་Erkenntnistheo-
 retische Grundzüge①, S.ལ་ལྟ་དགོས)ཡིན་ནའང་འདྲ་ཆང་མས་ཤེས་
 རྟོགས་དེ་སྒྲོར་ཐིག་འཕྲེང་གལ་ཅིག་ཏུ་བཙི་གི་ཡོད་པ་རེད།

① རྒྱུར་ཁེ་མན་གི་《རང་བྱུང་ཆན་རིག་གི་ཤེས་རྟོགས་ནམ་བཤད་གི་རྩ་བའི་རིགས་པ》(Erkennt-
 nistheoretische Grundzüge der Naturwissenschaften)1910 ལོའི་ལའེ་
 བེ་ཞི་—པོ་ལིན་པར་གཞིའི་ཤོག་ཟླ 35 པར་འཁོད་ཡོད། 1911 ལོའི་ཕྱིང་པོ་ཉེ་པའི་གི་པར་གཞིའི་
 ཤོག་ཟླ 40 པར་གསལ། —ཆོས་སྒྲིག་པའི་མཆན་

མཆན་ཉིད་རིག་པའི་ཐོག་གི་“སྒྲུབ་ཐིག”། དེ་ངེས་པར་དུ་མི་

སྒྲུབ་པའི་རབས་སུ་ཕྱི་ལྟར་གོ་རིམ་གྱིས་

དགོས་གི་རེད་དམ་ཟེར་ན? མ་རེད།

གནའོ་རབས་, ཉི་མ་ཁི་མི་ཐེ་ནས་པོ་ལ་ཐུབ་དང་ཉི་ལ་ཁི་

མི་ཐེ་ཉི་ཚུད་སྒྲུབ་རིག་པའི་བར་

རིག་ཅལ་སྒྲུབ་དང་གི་དུས་རབས་, ཉི་ཁར་དང་ཅ་སང་ཉི་

(སི་པི་ཁ་ལུ་ཉི?)བར་

ཉི་རབས་, ལུ་ཁོ་ཞུར་པ་ཉི——ཉི་ཀེར་(པེ་ཁི་ལའི་དང་

ཞི་ལུ་མོ་ ཁང་ཉི་བཅས་བརྒྱད་)。

ཉི་ཀེར་——ལྷུར་པ་ཉི——མར་ཁི་སི་

ཚུད་སྒྲུབ་རིག་པ་ནི་གཤམ་ཉམས་ལྷན་ཞིང་ཕྱགས་མང་པོ་འི་
(ཕྱགས་དེ་ཚོ་ཁི་གངས་ཀ་ནི་ག་དུས་ཡིན་ཡང་འཕར་སྒྲན་ཡོང་གི་ཡོད་པའི་)
གེས་རྟགས་ཅིག་ཡིན་ཞིང་, དེ་ཁི་ནང་དུ་དངོས་ཡོད་ལ་ལྟ་ཞིབ་བྱས་པ་དང་
དངོས་ཡོད་དང་ཐག་ཉི་ལྟ་ཕྱིན་པའི་བྱུང་ཆ་ནས་པ་སྒྲ་ཚོགས་གངས་ལས་...
འདས་པ་ཅིག་འདུས་ཡོད་པ་རེད་(དེ་ཁི་ནང་ལ་བྱུང་ཆ་རེ་རེ་འཕེལ་བྱས་...
བྱུང་བ་ལས་ཆགས་པའི་མཆན་ཉིད་རིག་པའི་མ་ལག་ཉི་ལ་པོ་འདུས་ཡོད་),
——དེ་ནི་ཚུད་སྒྲུབ་རིག་པ་“གཟུགས་འདས་རིག་པའི་”དངོས་གཙུག་རིང་ལུ་
དང་སྒྲར་ན་དེར་ནང་དོན་ཉི་ཅང་ལུན་ཕུམ་ཚོགས་པ་ཅིག་ཡོད་པའི་སྐྱོ་...
མཆན་དེ་རེད་, གཟུགས་འདས་རིག་པའི་དངོས་གཙུག་རིང་ལུ་གསལ་གི་ཅ་
པའི་སྐྱོན་ཆ་ནི་དེས་ཚུད་སྒྲུབ་རིག་པ་ཚུར་སྒྲུབ་པའི་ཐད་ལ་བཅད་སྐྱོད་...

ཕྱིད་ཐུབ་གི་མེད་པ་དང་, ཤེས་རྟོགས་གི་ག་རིམ་དང་འཕེལ་ཀྱས་གི་ཐད་
ལ་བེད་སྤྱོད་ཕྱིད་ཐུབ་གི་མེད་པ་དེ་རེད་。

རྒྱུ་ལས་ཆེ་བ་དང་, ལྷ་བས་བདེ་བ་, གཞུགས་འདས་རིག་པ་བཅས་
ཡིན་པའི་དངོས་གཙུག་རིང་ལུགས་གི་ལྟ་ཚུལ་ཐོག་ནས་བལྟས་ན་, མཆན་
ཉིད་རིག་པའི་སེམས་གཙུག་རིང་ལུགས་ནི་གང་ལྟར་བྱུང་བ་ཤད་པ་ཙམ་ཅིག་
རེད་。དེ་ལས་ཐོག་ཏེ་, རྩོད་སྐྱབ་གི་དངོས་གཙུག་རིང་ལུགས་གི་ལྟ་ཚུལ་
ཐོག་ནས་བལྟས་ན་, མཆན་ཉིད་རིག་པའི་སེམས་གཙུག་རིང་ལུགས་ནི་ཤེས་
རྟོགས་གི་ཁྱད་ཉགས་ཅིག་དང་, རྩོགས་ཅིག་, ཆ་ཤས་ཅིག་བཅས་སྤྱོད་གས་
རེ་བ་དང་, རྩོད་འདྲེན་པ་, überschwengliches (རྟི་ཆེ་ཀེན)①
བཅས་གི་སྒྲ་ནས་འཕེལ་ཀྱས་(རྒྱ་ཆེར་གཏོང་བ་དང་རྒྱ་སྐྱོད་བྱེད་པ)བཏང་
ཏི་, དངོས་པོ་དང་ཁ་བྲལ་བ་དང་, རང་བྱུང་ཁམས་དང་ཁ་བྲལ་བ་,
ལྟ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་བཅས་གི་བལྟས་མེད་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་བྱས་པ་ཅིག་རེད་。
སེམས་གཙུག་རིང་ལུགས་དེ་ནི་ཆོས་པ་རིང་ལུགས་ཅིག་རང་རེད་ཟེར་བ་དེ་...
ནི་འགྲིག་པ་ཅིག་རེད་。ཡིན་ནའང་(“དེ་བས་ཀྱང་གནད་ལ་འཁེལ་

① དེ་ནི་ཕྱེ་རྟི་ཆེ་ཀེན་གིས་ überschwenglich ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཕྱིད་ཐུབ་པར་ཟེར་。ཐ་
སྙད་དེའི་ག་དོན་ནི་རྩོད་འདྲེན་པ་དང་, ཐལ་ཆེ་བ་, ཆད་མེད་པ་ཟེར་བ་དེ་རེད་。དཔེར་ན་ཁོས་ 1903
ཁོར་གི་ཐུབ་ཅ་ཟེར་དཔེ་རྒྱན་བྱས་པའི་(མཆན་ཉིད་རིག་པའི་ཆད་ཅོས་བྱང་བས་གི་འཕྱགས་བསྟན)ཟེར་བའི་...
དེའི་དེའི་གོ་ཕྱི་ 204 པའི་ནང་རྒྱད་ཁྱད་ཨོད་པ་ལྟ་བུ་རེད་。རྟི་ཆེ་ཀེན་གིས་ཐ་སྙད་དེ་སྤྱོད་བྱས་ཐིས་པར་,
“བལྟས་མེད་གི་རིགས་དང་བལྟས་བཅས་གི་རིགས་པར་གི་དབྱེ་བ་ནི་ཆད་མེད་པ་ཅིག་མ་རེད་。” ཕྱེ་རྟི་
ཆེ་ཀེན་གི་(མཁྱེ་ལྟ་པ་འགྲལ་བའི་རྩ་བུ)ཟེར་བ་དེའི་ཁེུ་ 4 པའི་ས་བཅད་ 2 པར་བལྟས་ནའང་འགྲིག་,
དེའི་ནང་དུ་བསམ་པའི་འཇིག་རྟེན་དང་ཆར་སྐྱབ་གི་འཇིག་རྟེན་པར་གི་དབྱེ་བའི་མཆོམས་ཆད་གི་སྒྲ་པ་ཤད་...
ཨོད་པ་རེད་。——ཙམ་སྤྱིག་པའི་མཆན་

གདམ་ཆོག་། བ་དང་“དེ་པར་ལྷན་”) མཚན་ཉིད་རིག་པ་འི་སེམས་གཙུག་རིང་ལུགས་ནི་
 དེར་ རྒྱ་ མི་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་གི་(ཚུད་ལྷན་གི་) བེས་རྒྱལ་གི་ལྷན་ཆ་.....
 རྒྱ་ལྷན་ ཅིག་བཟུང་ནས་ཆོས་པ་རིང་ལུགས་གི་ལམ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་པ་ཅིག་རེད་
 དམོས་

མི་འཛིན་པ་རྒྱལ་གི་དང་མིག་ལྟ་བུ་ཅིག་མ་ཡིན་པར་(གསལ་པོ་.....
 བཤད་ན་, རྒྱ་དང་མིག་ལྟ་བུ་བཟུང་ནས་ལྷན་པ་ཅིག་མ་ཡིན་པར་), ཉ་
 ལམ་སྒྲོར་མིག་འཕྲུལ་གི་ཅིག་དང་ཆད་མེད་གིས་འདྲ་བ་དང་, ཉ་ལམ་
 དྲང་འཁྲུལ་ཅིག་དང་ཆད་མེད་གིས་འདྲ་བའི་འཁྲུག་མིག་ཅིག་རེད་, འཁྲུག་
 མིག་དེའི་དུམ་ལྟ་ཅིག་དང་, ལྷན་ལྷན་ཅིག་, སྒྲོར་ལྟ་ཅིག་, དུམ་ལྟ་ཆུང་ཆུང་
 ཅིག་བཅས་གང་ཞིག་ཡིན་པུང་ཆང་མ་(ལྷན་པ་རེ་བའི་སྒྲོར་ནས་) རང་ཆུགས་
 དང་ཆ་ཆང་བའི་དྲང་མིག་ལྟ་བུ་འཕྱར་བ་ཅིག་ལྷན་ལྷན་ལྷན་, དྲང་མིག་དེས་
 མི་རྣམས་(གལ་སྲིད་ཤིང་སྒྲོར་མ་ཕྱོད་བ་ལས་ཤིང་ནགས་མ་ཕྱོད་བ་ཡིན་ན་)
 འདམ་ཐུག་ནས་ལྷན་ལྷན་ལྷན་, ཆོས་པ་རིང་ལུགས་གི་ལྷན་ལྷན་ལྷན་
 ལྷན་གི་རེད་(དེ་གསལ་དུང་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་
 བཟུང་ནས་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་
 བའི་རང་བཞིན་, འཕྱར་མེད་དང་རེད་པོ་, རང་སྒྲུང་རིང་ལུགས་དང་
 རང་སྒྲུང་ལྷན་སྒྲོར་གི་རང་བཞིན་བཅས་ནི་, མེམས་གཙུག་རིང་ལུགས་གི་
 བེས་རྒྱལ་རྣམ་པ་ཤད་གི་འཕྱར་ཁྲུང་ས་ཅིག་རེད་, ཆོས་པ་རིང་ལུགས་
 (=མཚན་ཉིད་རིག་པ་འི་སེམས་གཙུག་རིང་ལུགས་)ལ་ བེས་རྒྱལ་རྣམ་
 བཤད་གི་འཕྱར་ཁྲུང་ས་ཡོད་པ་ནི་བཤད་མ་དམོས་པ་ཅིག་ཡིན་ཞིང་,